

ความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในประชาคมอาเซียน

The Opinions of Related to Non-Formal Education Learning Process In ASEAN Community

นุสรา สกลนุกรกิจ¹, ดร. ชไมพร ดิษฐาพร², ดร. คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา³, ดร. สมบัติ สุวรรณพิทักษ์⁴

นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาด้วยวิทยุบัณฑิต,^{2,3,4}ที่ปรึกษา
การศึกษาด้วยวิทยุบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคู่ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail address: nussarasakol@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (The Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในประชาคมอาเซียน และประเมินรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในประชาคมอาเซียนที่ได้ทำการพัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารหรือครูมีความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในประชาคมอาเซียนในภาพรวมในระดับมากที่สุดและเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายด้าน จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ (1) ด้านการวัดและประเมินผล (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี (4) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ (5) ด้านเนื้อหา

คำสำคัญ: การจัดกระบวนการเรียนรู้, การศึกษานอกระบบ, ประชาคมอาเซียน

ABSTRACT

The research was aimed to study the opinions of the Directors or teachers of non-formal and informal education district 286 persons about ASEAN community non-formal and informal education learning process. The obtained data were percentage average and standard deviation. The results of this study found Director or teacher of non-formal and informal education district have opinion to ASEAN community non-formal and informal education learning process was at the highest rating. Opinion of the Director or teacher cover five items: (1) Measurement and Evaluation (2) Learning Management (3) Media innovation and technology (4) Non-formal and informal education learning process (5) Content

Key words: Learning Process, Non-formal Education. ASEAN Community

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าของประเทศขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของพลเมืองในประเทศนั้นๆ เพราะการศึกษาและภาวะเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงกัน ถ้าการศึกษาดี เศรษฐกิจของชาติก็ดีด้วย เมื่อเศรษฐกิจของชาติดีแล้วการศึกษาก็ย่อมได้รับการทำนุบำรุงให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นประเทศที่พัฒนาแล้วจึงพยายามที่จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) นั้นหมายถึง คนในสังคมมีความตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นของการเรียนรู้ให้ทุกคนและทุกส่วน ในสังคมมีความใฝ่รู้และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ลักษณะของสังคมแห่งการเรียนรู้ดังกล่าวจะมีการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องพร้อมๆ กัน ในการอนุรักษ์ ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ และปลูกจิตสำนึกให้แก่สมาชิกได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้สมาชิกสามารถสร้างความรู้ สร้างทักษะ และมีระบบจัดการความรู้ที่ดีทำให้ประชาชนในชาติมีอำนาจทางความรู้ มีความพร้อมและสามารถใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มของภูมิภาคภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 1)

เมื่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการสร้างสังคมภูมิภาคให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันฉันญาติมิตรในครอบครัวเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ถ้าวางไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่

ประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา ลาว พม่า และบรูไน บทบาทสำคัญของการศึกษาที่จะต้องทำให้เกิดการพัฒนาคนให้มีความรู้และทักษะในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่สอดคล้องและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ภายใต้ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม จากที่กล่าวมาแล้วรัฐบาลจำเป็นต้องให้การศึกษาแก่ประชาชน และปรับกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถ การเตรียมคนไทยให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ควบคู่กับการเสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา และแหล่งเรียนรู้การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมและธุรกิจเอกชนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมไทย มุ่งยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนและการจัดการความรู้ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการดำเนินธุรกิจที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนคืนสู่สังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งกระตุ้นชุมชนและภาคประชาสังคมร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ และส่งเสริมให้ชุมชนสามารถเชื่อมโยงทิศทางการพัฒนากับบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนุภูมิภาคอาเซียนและโลก ประชาคมอาเซียนได้ให้ความสำคัญในการสร้างความตระหนักในความสำคัญของประเทศประชาคมอาเซียน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้และใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

พัฒนาทักษะแรงงานให้มีความสามารถเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานอาเซียนรวมทั้งการปรับกฎ ระเบียบ และการจัดการเชิงสถาบันให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 22-25)

สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคน จะทำให้ได้รับการพัฒนาจนเกิดการเรียนรู้แล้วย่อมจะสามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ และรับรู้ข่าวสารข้อมูล รู้จักการตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างสมเหตุสมผลและปรับปรุงแก้ไขในชีวิตประจำวันได้ สิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้สอนควรมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีหลักการ มีความรู้และทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น การจัดการเรียนรู้ เป็นเสมือนสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งต่อไปนี้คือ (สุนน อมรวิวัฒน์, 2546, หน้า 460)

1. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์
3. ความสามารถในการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เรียน

การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงควรเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วย เพราะโดยความหมายที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมของบุคคลที่เป็นผู้สอนพยายามช่วยให้บุคคลที่มีบทบาทเป็นผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาค้นหาอย่างเต็มศักยภาพในทุกๆ ด้าน (Moore, 2001, p. 4) อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการจัดการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศด้วย

เช่นกันทั้งนี้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ซึ่งกำหนดประเด็นการพัฒนาประเทศภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการเตรียมคนไทยให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้มีคุณธรรมจริยธรรมให้มีความสำคัญในการสร้างความตระหนักในความสำคัญของประชาคมอาเซียน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการปรับกฎ ระเบียบ และการจัดการเชิงสถาบันให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน การพัฒนาประเทศเพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็ว คาดการณ์ได้ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นที่จะต้องกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระบบ นอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกระจายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมโดยทั่วถึงดังนั้นจึงควรพัฒนากลไกการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพพัฒนาเนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้ทันต่อความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในยุคประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนไทย การสร้างคนไทยยุคใหม่ให้มีความรู้ ความดี และ

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับประชาชนของชาติ ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของอาเซียน กฎบัตรอาเซียน และเนื้อหาสาระที่จำเป็นจะต้องรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกกรอบโรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ทุกช่วงวัยของชีวิตของบุคคล กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้เรียน คือคนทุกคนในสังคม เป็นการศึกษที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีเรียนได้ตามความต้องการ สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ทันที ซึ่งถือเป็นการศึกษาที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคไร้พรมแดนเพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558, หน้า 5)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารหรือครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขตต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนในประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยในประชาคมอาเซียน แล้วนำไปพัฒนาให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มเป้าหมายโดยการประเมินความเหมาะสมใน

การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนในประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนในประชาคมอาเซียน ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ **ประชากร** คือ ผู้บริหารหรือครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต จำนวน 928 คน ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัดของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารหรือ ครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขตจำนวน 286 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปรัชญา แนวคิด และหลักการศึกษานอกโรงเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2.2 นำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร มาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในประชาคมอาเซียนจำนวน 5 ด้าน

2.3 หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำร่างแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า ดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถาม ระหว่าง 0.6–1 และได้ค่า = 0.80

2.4 การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยประสานกลุ่มตัวอย่าง นัดหมายวันที่เก็บข้อมูล และชี้แจงวัตถุประสงค์ในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ ก่อนให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2.4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ในกรณีที่มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 286 คน

2.4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ/เขตให้ครบ 286 ฉบับ แล้วนำไปวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

อภิปรายผล

ได้ข้อค้นพบจากการวิจัยว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารหรือครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต แสดงความเห็นต่อด้านต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบประเด็นการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบใน

ประชาคมอาเซียน ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ และด้านเนื้อหา สามารถอภิปรายผลได้ว่า อาจเนื่องจาก

1. ผู้บริหารหรือครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขตมีบริบทที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของวงการศึกษาที่เห็นความสำคัญในประเด็นการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อันจำเป็นต้องส่งเสริมให้คนได้เรียนรู้อย่างทั่วถึงนอกเหนือจากการเรียนรู้ตามแบบการศึกษาในระบบแล้ว ยังคงต้องจัดให้มีการเรียนรู้ในรูปแบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย

2. ผู้บริหารหรือครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต ให้คะแนนระดับความคิดเห็น ประเด็นเนื้อหาน้อยกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะเรื่องของประชาคมอาเซียน นับเป็นเรื่องใหม่ของวงการศึกษาที่นอกระบบที่ยังคงต้องมีการปรับให้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้มาก โดยให้มีความเป็นไปได้ตามแนวประสบการณ์เดิมของผู้ใหญ่ด้วย(สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2555: 7–26) ในการนี้ ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลนี้ไปใช้ในการพิจารณาพัฒนารูปแบบด้านเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ ตรงตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารหรือครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขตต่อไป

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบในประชาคมอาเซียนเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

โดยเฉพาะในด้านการวัดและประเมินผลที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ตลอดจนในด้านอื่นๆ ซึ่งมีระดับคะแนนความคิดเห็นใกล้เคียงกัน อันแสดงให้เห็นถึงระดับความคิดเห็นในภาพรวมในระดับมากที่สุดดังกล่าว สอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2555, หน้า 7-26) ได้กล่าวถึงหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ให้มาก

4. ผู้บริหารหรือครูสังกัดศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขตแสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกด้าน อาจเป็นเพราะ ประเด็นต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษาจากระบบดังกล่าว นั้น เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของการศึกษาจากระบบที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และหลักการเรียนรู้ร่วมกัน และการมีส่วนร่วมของชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 19) ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากรและความร่วมมือในการเรียนการสอนและการนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับ เอกราช อะนะวัลย์ (2554, หน้า 101) ที่ศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน อาจประกอบด้วย การพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาความร่วมมือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยเห็นได้ว่าผู้บริหารหรือครูสังกัดศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ มีระดับความคิดเห็นในด้านต่างๆ มากที่สุดทุกด้าน จึงควรมีการพัฒนาในรูปแบบกระบวนการเรียนรู้การศึกษาจากระบบในประชาคมอาเซียนให้สอดคล้องกับความคิดเห็นดังกล่าว

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารหรือครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต/อำเภอ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัดของประเทศ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนความต้องการของกลุ่มประชากร ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบได้อย่างดีต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป สามารถใช้วิธีการสอบถามเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ หรือการสังเกตแบบมีส่วนร่วม กับการใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2553). *ยุทธศาสตร์กับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านศักยภาพ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2558). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- นันทน์ภัส อยู่เต้. (2555). *ความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สาขการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. (2551). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2546). *วิธีการเรียนรู้: คุณลักษณะที่คาดหวังในช่วงวัย*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2555). *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกราช อะนะวิลัย. (2554). *การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่วงที่มีอาหารในการเตรียมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- Moore. (2001). The diet approaches to stop hypertension diet lowered systolic blood pressure in stage 1 isolated systolic hypertension. *Hypertension*, 38: 8–155.

	Name:	Mrs. Nussara Sakolnukornkij
	Address:	
	Education:	
	Work:	